

HUSLAB	PALVELUTUOTANTO, TYÖOHJE
	Sivu 1(2)
	Versio: 18.09.2009
	Laatija: Risto Hilla 18.09.09
PREANALYTIikka	Tarkastaja: Päivi Tissari 18.9.09
Bakteriologiset näytteet	Hyväksyjä: Martti Vaara 18.9.09
Hengitysteiden bakteeriviljelynäytteet	Katselmoitu: Anne-Marie Kerttula 14.10.11

Hengitysteiden bakteeriviljelynäytteet: nenä-, yskös-, keuhkoputki-, imulima-, BAL-, TTA-, ja pleuranäytteet

Tutkimuspyyntö

1156 -BaktVi, -Bakteeri, viljely
 2206 -LegiVi, jos näytteestä halutaan Legionellaviljely
 3493 Ex-BaktVi, Ex-Bakteeri, viljely (ysköksen bakteeriviljely)

Tutkimuspyynnöstä tulee ilmetä potilastietojen lisäksi mahdolliset perussairaudet, kliininen diagnoosi, näytteen laatu, ottoaika ja haluttu tutkimus.

Näytteenotto

Näyte	Välineet	Näytteenotto
nenäerite	dacrontikku, geelikuljetusputki	Nenän bakteerikolonisaatiota tutkittaessa näyte otetaan dacrontikkua sieraimen limakalvolla pyörittäen n. 1-2 cm syvyydeltä tai mahdollisesta leesiokohdasta. Tikku voidaan kostuttaa ennen näytteenottoa steriilillä keittosuolaliuoksella. Tikku laitetaan geelikuljetusputkeen. Joissain tapauksissa nenäeritteestä voidaan etsiä myös sinuiitin aiheuttajia. Tällöin näytteeksi pyritään saamaan poskiontelosta nenään valuvaa märkäistä eritettä.
yskös	kierrekorkillinen näytepurkki	Suu huuhdotaan vedellä ennen näytteenottoa. Näytteeksi lähetetään märkäistä aamuysköstä kierrekorkillisessa ysköspurkissa. Pelkkää sylkeä tai nielulimaa ei pidä lähettää viljeltäväksi, sillä keuhkoinfektion aiheuttajat löytyvät nimenomaan näytteen märkäisistä kohdista. Korkki suljetaan huolellisesti, ja purkki lähetetään laboratorioon muovipussiin pakattuna. Näyte tulee toimittaa tutkivaan laboratorioon mieluiten 6 h sisällä näytteenotosta.
bronkuslima trakealima	steriili kierrekorkillinen putki	Näyte lähetetään viljelyyn steriilissä kierrekorkillisessa putkessa.
trakeaimukatetrin kärki, BAL-harja	geelikuljetusputki	Trakeaimukatetrin tai BAL-harjan (kaksoiskatetrin) pala painetaan geelikuljetusputken geelin sisään (juuri geelin pinnan alapuolelle, ei putken pohjalle saakka).
imulima	imuun kytkettävä limanäyteputki tai dacrontikku	Imun avulla otettu limanäyte lähetetään näyteastiassa imuletkuineen, hyvin suljettuna, tai dacrontikkuun imeytettynä geelikuljetusputkessa.
BAL-neste, TTA	kertakäyttöruisku, anaerobiampulli tai steriili vakuumiputki*	Näyte imetään kertakäyttöruiskuun ja siirretään siitä anaerobiampulliin tai steriiliin vakuumiputkeen.
pleuraneste	anaerobiampulli tai vakuumiputki*, veriviljelypullo	Punktoimalla saatua pleuranestettä siirretään anaerobiampulliin tai steriiliin vakuumiputkeen. Näytettä voidaan lisäksi laittaa veriviljelypulloihin. Näyte toimitetaan nopeasti tutkivaan laboratorioon.

*Venoject tai vastaava ilman antikoagulantteja tms.

Näytteen säilytys

Näytteet toimitetaan tutkivaan laboratorioon mahdollisimman pian. Kuljetusta odottaessa näytettä säilytetään huoneenlämmössä.

Legionellaviljelyä pyydetessä on syytä huomioida, että Legionella ei säily hyvin keittosuolaliuoksessa. Tarvittaessa kuljetusnesteenä voidaan käyttää steriiliä vettä.

Mykobakteeriviljelynäytteiden ottoon on erillinen ohje.

Tiedustelut: Bakteriologian osasto puh. 09 191 26255